

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5-20, za pol leta K 2-60, za četrt leta K 1-30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljave na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakogar. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so pošt. ne proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

„Vsaj nič ne pomaga...“

Kdo še ni slišal teh besed? Komu še niso neprijetno dirnile te besede v uho, čeprav so pravcati nezmislivi. Da, res! Tako velika neumnost so te besede, ki pa so že toliko škodovala pravemu napredku kulture in razvoja kakor malokaj. Zakaj ta stavek zanikuje vsak napredek, opustitev in odpoved kakršnemukoli koristnemu delu, te besede so pravo žalostno priznanje lenobe in nedelavnosti v zmislu flegmatičnih orientalskih narodov, ki so po večini tudi tega mnenja, da pride vse samo od sebe, ne da bi se človek potrudil ter da nihče ne more uiti svoji sreči ali nesreči.

Če bi se ravnali vsi po teh tako pripravnih besedah »vsaj tako nič ne pomaga«, bi takoj prenehal vsakršen napredek. Zakaj, če bi se človeštvo splošno oprijelo tega splošno nevarnega gesla in se ravnalo po njem, bi bilo konec vsega napredka. Saj nas uče vendar dejanja največjih duševnih velikanov prav nasprotno, vsakdanji duh napredka nam dokazuje, da le »nekaj pomaga«. Kje bi bil danes, če bi se bilo človeštvo že od nekdaj ravnalo po tem škodljivem pregovoru, češ, da noben poizkus ne more izboljšati človeškega življenja in ga ne dvigniti do popolnejšega razvoja, do popolnejše tehnike, ter da bi bilo bolj prav, če bi živeli kot troti in ohranili vse pri starem. Še danes bi stanovali po jamah kakor nekdanj, oblačili bi se v kože, glodali korenine, žrli travo, gozdne sadeže in surovo meso divjačine...

In vendar ima ta usodni pregovor — bodimo pravčni! — v enem zmislu prav. Res je, da prav nič ne pomaga, če držimo roke križema, se ne brigamo za nič in pravimo: »Vsaj tako nič ne pomaga!« Edino v tem primeru ima ta pregovor prav, in sicer le tedaj, če to rečemo takemu, ki nič ne stori, ker njegova nedelavnost ne more nikomur nič koristiti, temveč je le brez zmisla, brez namena, ki nikamor ne pripelje, kvečjemu k stalnemu spanju in nebrzičnosti. Takemu naj se pa vsak, ki gleda z jasnimi očesi v svet in stremi po napredku, si želi svojo usodo izboljšati, ker ni zadovoljen z njo, izogne v velikem loku. Prav ta izrek pa čujemo prav pogosto med delavstvom, ki se izgovarja, da »vse nič ne pomaga«.

Kako grozovito neumno in smešno je tako govorjenje, vemo vsi, ki sodelujemo v organizacijah! Kako človeka pogreje tak bedast odgovor: »Vsaj tako nič ne pomaga, to vse nima nobenega zmisla!« Vselej, kadar dobimo tak odgovor, si mislimo, da imamo pred seboj velikega lenuha, ki nič ne misli, ali izrednega bedaka, ki ne zna misliti: le v redkih slučajih tudi hudobnega špekulanta. Take besede nam dokazujejo vso revščino človeštva, duševno ubožstvo, proti kateremu je boj tako silno težak. In če takemu človeku trikrat razložiš na dlani popolnoma jasno, kaj je vse delavstvo doseglo s svojim stremljenjem za napredkom, kaj je dosegla organizacija v delovnih in mezdnih zadevah za delavce, da se je skrajšal delavnik, da ima pravovarstvo, da ima razne prekrbe, da ga izobrazuje, zbujajo v njem samozavest, mu s številkami dokažeš, za koliko grošev se je mezda izboljšala po vplivu organizacije, pa ti ta tepec še vedno prihaja v svoji naivni nepristopnosti z odgovorom: »Pa vendar nič ne pomaga...«

To je hudo in neprijetno. Nikar pa ne mislite, da dobri mož sam tudi veruje, kar pravi. Zakaj, če bi tako mislili o njem, bi utegnili zmatrati, da sploh nima pameti. O ne, pač uvidi, da že »utegne nekaj pomagati«, toda priznati noče; imeti mora vzrok, da lahko dalje dremlje in spi. Nikakor ne mara, da bi ga motilo delovanje v organizaciji v spanju ali v krogu njegove lahkožive ali tope ve-

seljaške družbe; misli si, o kako je prijetno, če ni treba nič misliti, nič delati in je zadovoljen kakor oslič, da ima le borno kompajve za hrano...

Naše strokovne organizacije zbujajo duha. Vzgajajo k napredku in izboljšujejo socialni položaj delavstva. O tem ni nobenega dvoma. Zato pa boj temu škodljivemu pregovoru v delavskih vrstah, boj lenobi in brezbrizičnosti v delavskem gibanju. Naša dolžnost je, da delavstvo združimo, ker vemo, da je moč le v združitvi, v napredku. Lenuharski izgovori nekaterih nas ne smejo motiti, neumnost ali zlobnost posameznikov tudi ne. Vse to pustimo v stran in delajmo, delajmo, ker vemo, da je bodočnost delavska! Bo pa naša bodočnost, če sami hočemo! In kdo noče?!

Stavka v Idriji.

Stavka v Idriji je bila, kakor smo že poročali, odložena za osem dni. Če se v tem času zahteve delavstva ne uresničijo, se stavka dne 19. julija zopet obnovi. Tako je bil sklep delavstva na zadnjem shodu. Med tem časom so se vršile med delavskim svetom in zastopniki rudnika pogajanja. Do sklepa ni prišlo. Ministrski zastopnik svetnik Pohl, ki je dne 17. t. m. zvečer nenadoma prihitel z Dunaja, je 18. t. m. dopoldne zopet obravnaval z delavskim svetom. Obljubil je zvišanje draginskih doklad za 15%, torej iz 55 na 70% ter izvanredne doklade na vsake tri mesece po 180 K do 320 K po kategorijah. Delavski svet je te ponudbe vzel samo formalno na znanje. Objednem pa predložil ob tretji uri popoldne gospodu zastopniku ministrstva po treh članih delavskega sveta sledeče izjave:

»Blagorodnemu gospodu svetniku Pohlu, zastopniku c. kr. ministrstva za javna dela, v Idriji. Podpisani »Delavski svet v Idriji« jemlje, dne 17. julija 1918 obravnavane koncesije formalno na znanje. Pridrži pa si pravico definitivne odločitve glede stavljenih delavskih zahtev in stavljenih pogojev po Vas kot zastopniku visokega c. kr. ministrstva za javna dela, za obravnavanje z delegati delavskega sveta ter zastopniki rudarske Unije in državnimi poslanci pri tozadevni razpravi v ministrstvu na Dunaju, katera razprava naj se skliče brez odloga. Delavski svet izjavlja, da bo med tem časom na delavstvo pomirjevalno vplival, da se bode do končne odločitve delo pri rudniku nemoteno nadaljevalo.

Sočasno je razobesil delavski svet na delavstvo oklice, naj delo nadaljuje nemoteno, dokler pogajanja niso pri ministrstvu in definitivno končana. Delavska dolžnost je, da se temu navodilu pokori, ker svoje zahteve, če tudi v manjšem obsegu, uresničiti mirnim putem je vendar bolje, kot spravljati posameznike v nesrečo, ki lahko pride vsled nastopa vojaške sile za iste malenkost. Na drugi strani pa je dolžnost vseh poslancev, ki količjak z delavstvom čutijo, da nastopijo ne samo pri ministrstvu, ampak če potreba tudi v državnem zboru, da se delavstvu da, kar mu po pravici za življenski obstoj gre. Orožništvo je naznanilo delavskemu svetu, da se mora vsaka brzojavka, ki bi jo hotel delavski svet kam odposlati, prinesiti orožništvu v potrjenje. Lepe razmere. Poslanci kje ste?

Peti Unijski zbor.

(Dalje.)

Poslanec sodrug Glückel je naglašal, kako potrebno je, da se centrala Unije premesti na Dunaj. Potrebne so intervencije. V tem slučaju, to ve iz lastne izkušnje, ker je mnogokrat posredoval, treba, da da poslanec potrebna navodila, enako po-

trebno je pa tudi, da daje potrebna pojasnila strokovna organizacija poslancem, kar je posebno v rudništvu jako komplicirano, ki ima svoje posebne zakone. V takih stvareh se pride najprej do jasnosti v ustnem razgovoru. Tudi se ne sme zamuditi roka; zakaj spremembe in nove odredbe in neredbe utegnejo čisto vplivati na uspeh intervencije. Preosnova organizacije in izpopolnitev glede na narodnostna in krajevna vprašanja, bo ugodno vplivalo na razvoj mednarodne organizacije. Vojna je razbila internacionalo, zato je naša naloga tembolj, da ustvarimo mednarodno bojovno organizacijo.

Govorili so še ss. Roznowski (Mor. Ostrava), ostravska delegata Malek in Srenk, ki vsi nimajo pomislekov proti predlogom; da je med članstvom bilo drugačno mnenje glede premestitve in zvišanja prispevka je vzrok pač le to, ker ni bilo časa, da bi članstvu dovolj pojasnili razloge za te spremembe.

Predlagalci, da se naj prispevek zviša le na 60 h, so svoj predlog po tej debati sami umaknili.

Delegat Zwanzger (Leoben) pojasnjuje predlog zvišanja prispevka, češ, da se je za Galicijo premalo storilo. Nasprotno pa je izjavil delegat Blaz, da bo kljub temu, čeprav je bil revir zanemarjan, vendar glasoval za zvišanje prispevka. Za to je tudi, da se premesti centrala na Dunaj, zahteva, da je v centrali vsaj en poljski uradnik in da se ustanovi tajništvo za Galicijo.

Delegat Zwanzger (Leoben) pojasnje predlog alpskih rudarjev glede zvišanja bolniške podpore. Državni delavci se smatrajo kot stalne delavce, zato potrebujejo manj brezposelno podporo ter zahtevajo zato zvišanje bolniške podpore. Glasovali bomo za premestitev sedeža, čemur smo tembolj upravičeni, ker smo tako sami sebi prepuščeni. Za Ostravo se je vedno več storilo. Oskrbovati moramo šest dežel z agitacijo in pričakujemo od premestitve, da bomo dobili več pomoči za alpske dežele. Smo tudi za zvišanje prispevka na 80 h, kakor so naše konference sklenile, in prosimo, da se naš predlog sprejme, da naj skupine pobirajo poseben prispevek, ker ne morejo izhajati s sedanji nakazili. Imamo že sedaj v nekaterih skupinah uvedene posebne prispevke. Državni delavci zahtevajo pri Uniji svoj poseben prispevni razred.

Delegat Lizuk (M. Ostrava) izjavlja, da se je članstvo zavzelo za prispevek 60 h, je vzrok pre-slaba pojasnitev. Če bi še bil tovariš Paliwoda toliko potruden za zvišanje, kakor se je proti njemu, bi bili člani uvideli potrebo. Mnogo zborovanj je tudi pritrdilo povišanju soglasno. Takratni uradnik ni bil sposoben in je bil bolan. Poljaki ne marajo veljati kot separatisti, marveč zahtevamo le primerno zastopstvo in vpliv. To vprašanje se mora rešiti.

Dalje so še govorili del. Schusser, ki se strinja z višjim prispevkom in s premestitvijo sedeža. Del. Bettlinger (Severozahodno Češko) pravi, da tam niso nič boljše razmere, čeprav je sedež Unije tam. Rudarji so po vojni najbolj prizadeti. Pozdravlja predlog za izvežbanje zaupnikov in funkcionarjev, narodnostno vprašanje ne igra pri nas vloge, zakaj izkoriščanje ne pozna meje, je mednarodno. Tudi del. Pallauf (istotam) utemeljuje predlog skupine Seestadt, da naj ostane skupinam prispevek po 20 h od člana. Ne mara obremeniti centrale in priporoča, naj se odpravi bolniška podpora; govornik je tudi za premestitev centrale. Del. Mrokasch (Karvin) ima nalog glasovati za prispevek 60 h. Za premestitev centrale pa bo glasoval. Del. Bonczak (Orlova) nastopa proti izvajanjem Paliwode, češ, da načelstvo zanemarja Zahodno Galicijo. Paliwoda ne more trditi, da cel revir karkovski glasuje proti zvišanju, ker je bil sam na-

vzoč, ko sta dve skupini soglasno sklenili zvišanje.

Predlog za uvedbo stopnjevanj prispevkov ne pride v razpravo, ker ne dobi zadostno zagovornikov.

Govorili so še del. Bauer (Štajersko), ki je za premeštevitev Unije na Dunaj, za potrebno zvišanje prispevka na 80 h, če hočemo veljati kot organizacija. Zaupniki naj pač skrbijo za potrebno pojasnitev med člani. Pri rudarskih zadrugah moramo biti, poskušimo pa biti tudi vsi v organizaciji. Potruditi se moramo, da vse to izvedemo, pa pojde. — Del. Rockstroh (Gor. Avstrija) pravi, da se skupina sicer ni izrekla za zvišani prispevek in naglašala težkoče, upa pa, da ne bo višji prispevek škodoval, čeprav tam krščanski socialci rudarje hujskajo proti organizaciji. — S. Pohl ugovarja obdolžitvam Poliwode. Uradnik Schlam je bil sam zadovoljen, da je stopil iz službe. Očitki so neopravičeni. Prav tako kakor drugod se je ravnalo tudi v Galiciji. Paliwoda je rekel, da smo pustili uradnike v Galiciji stradati, danes pa nastopa tudi proti zvišanju članarine. To je čudno stališče. — Del. Seltmach (Severozah. Češko). Nismo proti premešitvi sedeža Unije, a morajo biti predpogoji za to. Mi smo za vse, kar pospešuje interese rudarjev in njihov organizacijo. Toda delegati in zaupniki morajo biti sami trdni. Ta povšek moremo mirno zagovarjati, če opazujemo situacijo v rudništvu in se spominjamo bojev, ki smo jih imeli in jih moramo še pričakovati.

Nato je bil sprejet konec razprave.

V komisijo za pregledovanje predlogov so volili revirji naslednje sodruge: Bauer, Čobal, Schusser, Kozeluh, Demel, Malek, Rosnowsky, Zuvala.

K točki 5. Naše zahteve med vojnimi in med prehodnim gospodarstvom je poročal s. Ebert, in je utemeljeval resolucijo, ki obravnava to vprašanje in smo jo mi že objavili takoj po zboru.

120 milijonov mark podpore so izplačale nemške strokovne organizacije, ki so združene v generalni komisiji strokovnih organizacij od početka vojne do konca leta 1917. v Nemčiji svojim članom in njihovim rodbinam. Za rodbinske člane v vojsko vpo-kljanih članov so izplačale 25,353.220 mark, s katerim zneskom je bilo pomagano marsikateremu po vojni najhujše prizadetemu svojcu članovemu. Približno toliko je bilo izplačane tudi brezposelne podpore, in sicer 25,187.215 mark. Večina te podpore je bilo izplačane takoj po izbruhu vojne, ko je nastala trenutno velika brezposelnost; brezposelnost pa tudi še pozneje ni ponehala, ker je mnogo industrij preobrazilo svoje obrate v vojno-industrijske obrate, in dasi je država podpirala take brezposelne, je vendar bila podpora strokovnih organizacij prav nujna in dobrodošla. Največ podpore se je izplačalo za bolnike, invalide in druge nujne potrebe. Te podpore so znašale 68,954.499 mark. Iz teh števil se zopet prav jasno razvidi, kako važno vlogo imajo strokovne organizacije v nemškem gospodarstvu. Je res, da 120 milijonov mark ni tak znesek, kakor mnoge milijarde, ki jih požira vojna. Premisliti pa treba, da so to delavski fenigi, ki so jih delavci zbrali in znosili, da olajšajo tisočim rodbin vojno bedo. To nam prav jasno dokazuje, vcepilja spoznanje, kako velepomembne so strokovne organizacije, ki so te zneske zbrale in delile, za ljudsko celoto.

O, ta nesrečni zadnji ...

Kateremu delavcu ni znan tovariš, ki ni morda gospodarsko tako previden in praktičen, da bi, ko prihaja konec tedna, ne bil porabil in povžil vso siromašno mezdo, ki jo je prejel minulo soboto, ter ne bi iskal vse mogoče pomočke in pota, da more »vztrajati« do prihodnjega mezdnega plačevanja? Zadnje »vinarčke« zbira. Izposoja si pri tovariših in prijateljih, in če vse to še ne zadošča, pa zastavi žepno uro al nedeljsko suknjo pri prijaznem oderuhu ...

V enakem položaju se nahaja danes država. Ne maramo preiskovati, jeli ima država gospodarske talente ali ne; res pa je, da je pred koncem celoletne prehranjevalne dobe z vsemi svojimi pomočki popolnoma na koncu. Moka in kruh, meso in krompir, mast in mleko, najvažnejša živila se naravnost sploh večinoma več ne dobe, in le kdor more zmagovati fantastično visoke cene, ki jih morejo zmagovati le vojni dobličkarji, si jih še lahko nabavi.

In sedaj mora država prav kakor posamezni delavec, iskati vse pomočke in vsa pota, ki naj bi preprečila, da pred novo žetvijo — po njej nam tudi ne bo življenje bogve kako prijetno — gladu ne poginemo. Vse kote pometajo, da zadnje, v najbolj pravem pomenu besede, »najslabše« ostanke živil spravijo skupaj, pri vojnih zaveznikih morajo prosjati in zastaviti takorekoč vse naše gospodarsko življenje ...

Le en razložek je med proletarcem v soboto zjutraj, ki popolnoma suh otožno poseda in današnjo državo: pri prvem gre večinoma za malenkostno zadrego, ki mine brez zlih posledic; pri državi pa gre za najbridkejša vprašanja, katerih usodne posledice bo občutila še leta in leta ... Zdravje vsega ljudstva propada v tej zadregi, vse narodno gospodarstvo prihaja s tem za dogleden čas v nič ...

Kar pa je najbolj žalostno pri stvari: Nekaj mesecev po novi žetvi bomo zopet prav tam, kjer smo danes, to so nam že dovelj dokazala dosedanja štiri leta vojne, da s svojimi živili kljub vsemu stradanju ne izhajamo in na pomoč od zunaj ne moremo računati.

Le eno nas utegne še rešiti. To je povedal pred štirinajstimi dnevi Scheidemann v nemškem državnem zboru: Konec z vojno! Seveda časten konec, toda konec!

Domači pregled.

Opozorjamo na »Vseslovenski delavski shod«, ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. t. m. v »Mestnem domu« v Ljubljani. Potrebno je, da se ga udeležijo zaupniki vseh organizacij delavskih, političnih, strokovnih in gospodarskih. Kdor želi, da se mu preskrbi obed, naj to takoj naznani tajništvu jugoslovanske socialno demokratične stranke v Ljubljani, Franciškaška ulica 6/I. Tudi gostje brez legitimacije se morajo javiti tajniku.

Avstrijski parlament je začel v torek zborovati. Seidler je podal obširno izjavo, v kateri pa ni povedal nič novega. V imenu socialnih demokratov je govoril sodrug Ellenbogen, ki je v daljšem govoru kazal na nedostatke, grajal politična preganjanja in bojkot proti delavskemu časopisu od vojaške strani. Izjavil je v imenu nemških socialnih demokratov, da ne bodo glasovali za proračun (od 1. julija do 31. decembra 1918), ker ne morejo to storiti spričo dogodkov. Češki poslanci so vložili predlog na obtožbo Seidlerjeve vlade, vrhutega je bilo vloženi jako mnogo interpelacij. Kakor vse kaže, so dnevi Seidlerjeve vlade šteti, ker najbrže ne bo ali pa le nezanesljivo večino dobil za proračun.

Razmerje glasov v avstrijski poslanski zbornici: Češki svaz 96, Zveza nemško-nacionalnih strank 94, nemški krščanski socialci 67, Poljsko kolo 64, Nemški socialni demokrati 42, Jugoslovanski klub 31, Ukrajinci 28, Italijani 14, Poljski socialisti 8, Vsepoljaki 7, Rumuni 5, Vsenemci 3, divjaki 7, skupaj 466 poslancev.

Stalni ustavni odbor so predlagali v državnem zboru nemški socialni demokrati. Utemeljujejo ga s tem, da je treba preosnovati avstrijsko ustavo potom sporazuma med narodi, priznati svobodo narodom in ustanoviti zvezno državo. Le če demokracija pride v državi do vpliva, bo razvoj Avstrije dovoljen in bo potem tudi prej mogoče in lažje sklepati mir z nasprotniki, ki so danes mnenja, da je Avstrija prava ječa narodov. V ta namen predlagajo naslednji zakon, o katerem naj poroča ustavni odsek v štirinajstih dneh: § 1. Izvoli naj se 72članski odsek, ki naj do konca tekočega leta izdela novo državno ustavo in jo predloži poslanski zbornici. Po novi ustavi naj postane Avstrija zvezna država demokratično - avtonomnih narodov. Odsek ima pravico izdelati tudi take zakonske načrte, ki spadajo pod pristojnost deželnih zborov. § 2. Odsek ima pravico, zaslišati strokovnjake in vršiti statistične poizvedbe; oblasti in korporacije mu morajo pri tem iti na roko. § 3. Odsek naj deluje tudi med zborničnimi počitnicami. § 4. Dokler deluje odsek, se morejo izdajati naredbe o izpremembi organizacije državnih oblasti, zavodov in sodišč, o ureditvi jezikovnih razmer na oblasteh itd. le s pritrditvijo tega odseka. — Inicijativa je povsem dobra in praktična. Nadejati se je, da bo našla v državnem zboru primeren odmev. Seveda je gotovo, da se ideal reform ne bo lahko dosegel, toda po tolikem golem kričanju se

je vendar treba lotiti praktičnega dela, ali pa pustiti stvar, da dere v svoj pogin. To ali ono!

Izjava Buriana in govor Seidlerja. Zunanji minister Burian je povedal izjavo obema predsednikoma ministrstev Seidlerju in Wekerleju, iz katere je le razvidno, da zunanja politika vztraja na sedanji poti. Nič ni povedal, kar bi kazalo na konec vojne, pač pa je naglašal poglobitev zveze z Nemčijo. Z brest-litovskim mirom se šali, ker trdi, da bi bil lahko boljši, če bi se bila ententa takrat hotela pogajati. In vendar je taka stvar, da bi bil brest-litovski mir lahko sklenili po tistih načelih, ki jih je nekdanj naglašal grof Czernin in za njim tudi vitez Seidler. Ker ni bilo tako, imamo posledice, in kdo ve, kakšne bomo še imeli? Tudi vitez Seidler ni povedal nič novega. Pojasnjeval je razmere in tarna l o njih, se opravičeval, toda dal jasno razumeti s svojim govorom, da bo hodil po tisti poti, kakor je hodil doslej. Zdi se nam, da je ta njegov govor poslovilni govor, zakaj po tej poti pač ne bo mogel korakati dolgo, ker bo parlament pač kaj ukrenil, da se spravi državni voz na pametnejši tir.

Zopetno zvišanje poštnih pristojbin? Budimpeštanski »Az Est« poroča, da bodo v Avstriji znova zvišali poštna pristojbine, med drugim porto za običajna pisma na 20 vinarjev.

Novela h kazenskemu procesu. Justični minister je predložil poslanski zbornici zakonski načrt za izenostavljenje kazenskega postopanja v zmanjšanju števila članov senata pri sodiščih 1. inštan- ce od 4 na 3 in pri sodiščih 2. inštan- ce od 5 na 3 ter uvedba bolj enostavnega postopanja pred posameznim sodnikom sodišča za manj kaznjive zločine in prestopke. Tudi naj se prihrani na delu in času z omejitvijo zasledovalne dolžnosti zlasti če gre pri obravnavi za več kaznivih dejanj, nadalje s prenosom določb glede pristojbin za priče na sodno pisarno, z zmanjšanjem pisarniškega dela v prestopnem postopanju in z razširjenjem mandatnega postopanja na denarne globe do 500 kron in na zapor do 14 dni. Načrt vsebuje nadalje novo ureditev pristojbin za priče in zveščence priznanje pravice zagovornišva do vpogleda v akte v postopanju pred glavno obravnavo in razširjenje izredne olajševalnih okolišnosti v porotniškem postopanju. S tem v zvezi se naj uvede nov način priziva. Priziv naj ne bo v bodoče več odvisen od tega, ali je sodišče priznalo izredne olajševalne pravice ali ne. Obtoženec naj bi imel pravico do priziva, če se kazni ni znižala najmanj do polovice najnižje po zakonu določene kazni, tožitelj pa, če ni dosegla polovice največje kazni. Zmanjšanje števila članov senatov in postopanje pred sodnikom naj se uvede le za vojni in prehodni čas ter naj se stari običaj obnovi s potekom drugega kolledarskega leta po sklepu miru.

Železničarska demonstracija na Dunaju. V petek zvečer se je vršilo na rotovžu na Dunaju veliko zborovanje železničarjev, na katero so poslale vse dunajske železničarske organizacije svoje zastopnike. Na shodu je prišlo na razgovor poročilo odposlanstva o obljubah vlade. Proti nemško-radikalnemu poslancu Heineju, ki se je oglašil tudi k besedi, se je dvignila vsa nevolja železničarjev, ki je priklopila skoro do dejanskih napadov. Železničarji so sklenili na prigovarjanje svojih voditeljev, da sicer še počakajo, izjavili so v silno ostri resoluciji soglasno, da so vse obljube vlade popolnoma nezadostne, vsled česar železničarji odklanjajo vsako odgovornost za bodoče dogodke.

Hrastnik. Vojaški invalidi se opozarjajo, da imajo po zakonu z dne 28. marca 1918 pravico do zvišanja invalidnih podpor, in sicer dobijo invalidni od 20—39 odstotkov 30 K, od 40—60 odstotkov 42 kron, od 60—100 odstotkov 48 K, pri popolni nezmožnosti za vsak poklic 72 kron. Invalidna penzija infanterista 6 kron in drugih šaržov odpade, ostane pa podpora, za ranjene v znesku 16 K. Vsak se naj takoj zglozi pri občinskem uradu in naj prinese tudi plačilno polo in vojaški dokument s seboj.

Zahvala. Podpisana se tem potom vljudno zahvaljujem rudarski podružnici »Unije«, Delavskemu godbenemu društvu v Idriji za požrtvovalnost, ki sta jo izkazali društvu ob priliki smrti mojega nepozabnega soproga s tem, da sta ga veličastno spremili k zadnjemu počitku. Dalje pa se zahvaljujem tudi vsem znancem in prijateljem, ki so se pogreba udeležili. — V Idriji, dne 14. julija 1918. — Marija Hladnik, soproga.

Zaradi pomanjkanja živil v Trstu je šlo precejšnje število gospodinj pred namestništvo, tam pa so poslale sedmerico na namestništvo. Ta teden je aprovizacijska komisija določila izredno malo količino živil. Odposlanstvo je zahtevalo, da naj se takoj da še kako drugo živilo, ker od samega kruha ne morejo živeti. Zahtevalo je tudi zvišanje vzdrževalnine. Dvorni svetnik Scarpa je podarjal težkoče pri prehrani, obljubil pa, da komisija poskrbi, da se testenine začno razdeljevati nemudoma. Ko je obljubil še neke druge reči, je odposlanstvo odšlo in čakajoče ženske so se razšle seveda nezadovoljne.

Črna na Koroškem. V sedanjih hudih časih imajo nekaterniki še prav posebne skrbi. Nemški in nemškutarski gospodje pridno širijo svoje nacionalno časopisje. Na nemškem »Volkstagu« v Velikovem 9. junija 1918 so razdajali »Štajerca« in druge enake liste med ljudi. Vsak razumen človek vidi v tem — agitacijo. Nemškutariji pa ne, če vidijo kaj takega pri drugih. Eden naših agitatorjev, sodrug I. L., je prodajal rudarjem, ki niso še člani rudarske organizacije, naš list »Delavec« — agitiral je z listom, kot delajo vsi. In kaj se je zgodilo. Nemško-nacionalni mož — ponemčeni Slovenec — ga je naznanil in naš sodrug je dobil radi prestopka § 23. tišk. zak. kazen 10 kron. — Interesantno je, da ga je gospod sodnik kar na 10 kron obsodil, med tem ko so doslej sodniki k večjemu 2 K ali 3 K prisojali takim prestopkom. Seve: sedaj je nemštvo v Črni rešeno. — Razume se samo ob sebi, da bomo sedaj še z večjo vnemo širili enaš list, ne seve na način, da bi nas mogli zopet denuncirati, ampak tako, da mu bomo poskrbeli za nove naročnike. Gospodje nacionalci se motijo, če mislijo, da bodo z denunciacijami kaj v prid njih stvari dosegli. Ravno narobe.

Razmere na progi Zidani most-Zagreb nujno kličejo po ureditvi z krepko roko. Nedavno temu je bilo oddanih med vožnjo na en vlak sto strellov, par dni kasneje pa zopet na isti vlak pet strellov, obojekrat iz revolverja. Neverjetno, in vendar res!

Ogrske namere na Bosno in Hercegovino. Poslanci dr. Korošec in tovariši so interpelirali dne 16. t. m. e. kr. ministrskega predsednika glede namere ogrske vlade, da pripoji Bosno in Hercegovino Ogrski in glede združitve Dalmacije s Hrvatsko: V ogrskih vladnih krogih obstoja program, da se pod pretvezo kompenzacije za morebitno ojačenje Avstrije potom takomenovane »avstrijsko-poljske rešitve« in pod plaščem koraka za rešitev jugoslovanskega vprašanja Bosna in Hercegovina pripojita Ogrski, pustivši jima neznatno avtonomijo, dočim naj bi se ob istočasni reviziji ogrsko-hrvatske nagodbe Dalmacija zopet združila s Hrvatsko. Ta načrt, ki ima namen, preprečiti jugoslovansko zedinjenje in kateremu nasprotujejo vsi Jugoslovani brez izjeme, se tako kolportira, kakor bi mu bila avstrijska vlada oziroma vladar že pritrtil. Odklanjajoč vsako delno rešitev jugoslovanskega vprašanja in vztrajajoč na pravici samoodločbe celokupnega naroda pri končnoveljavni rešitvi tega vprašanja vprašamo c. kr. ministrskega predsednika: Ali so mu ogrski načrti o pripojitvi Bosne Ogrski znani? Ali so se o tem med ogrsko in skupno ter avstrijsko vlado vršila pogajanja?

Ogrski ministrski predsednik o zvezi z Nemčijo. Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil, odgovarjajoč na tozadevno interpelacijo, da zveza z Nemčijo nima in ne bo vsebovala grožnje napram drugim državam. Tudi akcijska svoboda naše države se bo brezpogojno vzdržala. Pogajanja imajo samo namen doseči ozek sporazum in če se sprejme pogoj, da se pogajanja z drugimi državami smejo vršiti le skupno, to ne pomeni prikrajšanja naših pravic, niti nas bolj ne veže kakor Nemčijo. Delstvo, da se bomo morali z drugimi državami skupno pogajati, je garancija za to, da bomo mogli vsak čas in v vsakem oziru varovati svoje interese. Tudi pri rešitvi poljskega vprašanja bomo skrbeli za to, da se varujejo naši gospodarski interesi. Kar se tiče prepogajanj v Solnogradu, gre za določitev temeljnih principov za medsebojno narodno gospodarsko razmerje. V poglavitem gre za tarife in za skupni carinski shema, za carinski zakon in carinsko postopanje. V teh vprašanjih je prišlo že do principijalnega sporazuma. Obljubljal je zbornici, da ne bo postavljena pred fait accompli.

Pol milijona vjetnikov iz Rusije se je že vrnilo domov. Tako je sporočil vojni minister Stöger-

Steiner nekemu odposlanstvu. Večina se tam se nahajajočih so v Sibiriji, od koder se sedaj še ne morejo vrniti vsled še nejasnih razmer v Rusiji. V Rusiji je velika komisija vojnega ministrstva, katere ima nalogo, podpirati vjetnike z denarjem in pospešiti njihov odhod. Rуска vlada jo podpira. Kar se tiče dopusta, mora dobiti vsakdo, ko se vrne, dopusta osem tednov.

Nove cene! Naznanjamo tu nove, sedaj veljavne cene, za nekaj zelo priljubljenih „Elsa“ izdelkov, kateri se morejo še dobiti pri E. V. Feller-ju, lekarnar v Stubici Elztrg št. 334. (Hrvatsko), dokler je še zaloga in dokler se morejo preparati še izdelovati in sicer stane: Fellerjev bololajšajoči fluid z znamko „Elsa fluid“, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici K 14.32 franko, 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice K 27.32 franko, nadalje Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elsakroglice“. 1 zavitek K 7.37 franko ali 2 zavitka K 13.47 franko, Elsa pomada za obraz in varstvo kože (močnejše vrste) K 4.50, tanochina pomada za povspesevanje rast las (močnejše vrste) K 4.50, usipalni prašek kot dodatek K 1, Fellerjevo lilijno milo in še drugi Elsa izdelki se radi prilože in računajo po sedanji ceni, dokler je še zaloga. Cene, katere so navedene v raznih tiskovinah še od preje, sedaj niso več veljavne.

Svetovni pregled.

Svetovna vojna. Zopet je menda nastopila doba ofenziv na italijanskem in francoskem bojišču. Na italijanskem bojišču so pričeli Italijani ofenzivo, o kateri poteku pa doslej še ni važnejših poročil. Od zadnjega dogodka ob Piavi so postali Italijani precej samozavestni in pišejo z zaupanjem o svojih nameravanih podjetjih. Kolikor povedo vojna poročila, doslej italijanski poizkusi niso imeli uspeha. Na francoskem pričenjajo Nemci svojo ofenzivo na obeh straneh Reimsa. Zdi se, kakor bi hoteli trdnjavo le obkoliti. Angleška poročila so pa drugačnega mnenja. Tu pravijo, da nameravajo Nemci po teh sunkih napraviti kje drugje glavni napad. Tudi Angleži in Francozi ljuto branijo svoje postojanke in večkrat napadajo z velikim številom moštva. V Albaniji so zasedle čete sporazuma Drač. V Rusiji zmagujejo boljševiške čete nad protirevolucionarci skoro dosledno.

Tudi nemški državni kancler grof Hertling je te dni govoril. Njegov govor ni napravil posebne vtiska, ker ni bil nič drugega kakor ponavljanje njegovih prejšnjih izjav. V inozemstvu sodijo o njem: Pariški listi v splošnem konstatirajo, da govor grofa Hertlinga ni senzacionalen dogodek, marveč da le dokazuje, da ostaja politika nemške države neizpremenjena, da vlada popolno soglasje med vlado in vrhovnim armadnim vodstvom ter državnim zborom. Listi govore zlasti o oni točki v govoru nemškega državnega kanclerja, v kateri pravi, da je pripravljen poslušati resne mirovne predloge in jih sprejeti v ozkem krogu. Vsi listi zatirajo, da ententa ne bo šla v past, v kateri bi izgubila vse svoje prednosti in ki je pred vsem določena, da razdvoji zaveznike. — Corriere della sera, čigar poročila je smatrati za uradno inspirirano, označuje izjave državnega kanclerja Hertlinga kot zelo dvoumne. Poročevalec pravi, da je znano, da zavezniki ne odklanjajo resnih mirovnih razgovorov, govor državnega kanclerja pa dokazuje zopet, da še ni prišel trenutek, govoriti o miru. — V kakem zmislu se presoja Hertlingov govor na Francoskem, se da posneti iz note Havasa, ki pravi: Edina nevarnost, ki so jo izvajanja grofa Hertlinga provzročila, je, da bi se utegnili najti v ententi slabotni elementi, ki bi se zavzemali za predčasni mir. »Petit Journal« priznava, da grof Hertling v odseku ni pripustil vtiska slabotnosti. — Pri diplomatskem sprejemu povodom proslave zavzetja Bastille je izjavil Pichon, da Francoska in zavezniki ne bodo kapitulirali, da pa se bodo radevolje bavili z mirovnimi predlogi, ki bi se ozirali na upravičene zahteve ententnih držav.

Nova ofenziva v Franciji. Reuter poroča: Nemci so pričeli včeraj na francoski fronti dve ofenzivi v velikem obsegu. Boji so se razvijali na približno 30 km dolgi fronti med Chateau-Thierryem in Bli-gnyjem, 3 do 4 milje jugozahodno od Reimsa, vz-

hodno od Reimsa med Prunayjem in Maisonom de Champagne na približno 25 milj dolgi fronti. Jugozahodno od Reimsa so vdrli Nemci v francosko črto pri Chateau-Thierryju in vzeli Vhezy ob Mar-ni. Vzeli so tudi Bouquigny, ki leži 3000 jardov za francosko črto, in mestece Fricourt. Vzhodno od Reimsa so zadržali Nemce v njih postojankah. Podrobnih poročil še ni, a splošni položaj je skozi in skozi zadovoljiv. Očividno so zadržali Nemce vzhodno od Reimsa v francoskih postojankah. (Opazka Wolffovega urada: Protislovje zadnjih stavkov pojasni nemško poročilo), a južno od Reimsa je sovražni napad bistveno napredoval in je na več točkah dosegel Marno. Očividno je, da so zasledovali s temi napadi, da vzamejo mesto Reims in važne postojanke na visokih gorah južno od mesta.

Branting o internacionali. V nekem razgovoru je Branting izjavil, da bo skušal obnoviti internacionalo, kakor hitro se pokaže, da je to možno. V času ofenzive je to nemogoče, toda upam, da bodo alijanci srečno prešli ofenzivo in odbili napad. Ako se to zgodi, pravi Branting, bo mogoče, nemudoma pričeti z obnovitvijo internacionala. Po njegovem mnenju so nasprotstva med francoskimi socialisti le navidezna. Celo najbolj miroljubni so trdno odločeni, da branijo svojo domovino. Resničnega antimilitarizma med francoskimi socialisti ni.

Za mir. Švicarski mirovni institut v Freiburgu je v zvezi z ženevskim komitejem za trajni mir in skupaj s številnimi drugimi družbami poslal Wilsonu brzojavko s prošnjo, da naj smatra Kühlmannov govor in izjavo nemškega državnega kanclerja kot podlago za razgovor o splošnem miru, ker sta oba govora sprejela od Wilsona samega kot podlago miru postavljena temeljna načela.

Angleži odklanjajo Hertlinga. »Westminster Gazette« izjavi: Povedati moramo, da neasprotuje vsem zaveznikom samo misel, da to, da bi se Belgija uporabljala pri pogajanjih kot jamstvo. Belgija je žrtev strašnega zločina, vsled česar zahtevamo, da se mora obnoviti in oškodovati ne glede na kako drugo sporno vprašanje. Pogodbi v Brestu Litovskem in z Rumunijo sta nas naučili, kako umevajo Nemci povrnitev zemlje, če so v položaju, da se za njo pogajajo in nalagajo pogojev. Ako si želi Nemčija miru, naj odstrani svoje vojne oblike in vojne hujšakače in se prilgi civiliziranemu evropskemu sistemu s skupnim nadzorstvom oborožbe in skupnemu jamstvu pravic vseh narodov, velikih in malih. Vedno jasneje se kaže, da je to edina pot, da se trajno rešijo vprašanja, o katerih se zdaj razpravlja. Naš odgovor Nemčiji se mora torej glasiti: Mi zasledujemo smoter trajnega pomirjenja sveta. »Times« so pisale: Hertling je govoril brez vsake koristi, ker s elahko njegov govor različno tolmačiti.

Sedem milijard rubljev vojne odškodnine. Moskovsko »Naše Slovo« poroča, da se je vršilo 2. julija v komisariatu za trgovino in obrt v Moskvi posvetovanje glavne likvidacije komisije traktata v Brestu-Litovskem glede povrnitve vojne odškodnine Nemčiji. In sicer dobi Nemčija vojno odškodnino v znesku sedem milijard rubljev. Nemci zahtevajo takojšnje izplačanje te svote, ker potrebujejo nujno ruskih rubljev.

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo da je v soboto 29. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 19. tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 22. prispevek t. l. že poravnal. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

Gospodarski boj. Londonska trgovska zbornica je sprejela na vlado naslovljeno resolucijo, v kateri zahteva, naj se gospodarsko orožje za čim hitrejši konec vojne v največji meri uporabi proti sovražnim inozemcem.

Anglija in splošni mir. Lloyd George je imel na dnevu, ki ga je priredila angleška vlada na čast kanadskim žurnalistom, govor, v katerem je izjavil, da sodelujejo državni dominijoni v vojnem svetu kot enakovredni člani in bodo skupno z angleškimi ministri postavili pogoje, pod katerimi so pripravljeni skleniti mir. Mir ne sme biti neodkritosrčen, ampak resničen. Ako pri tem popuščamo, zakrivimo goljufijo nad človeštvom.

Brambna dolžnost in Irska. Amsterdam, 24. junija. Energični odpor Ircev proti uvedbi nasilnega novačenja je imel glasom londonskih poročil popoln uspeh. Podučene osebe zatrjujejo, da je končno padel sklep, uvesti na Irskem brambno dolžnost, ker se je Lloyd George prepričal, da bi vsak poskus nastopiti z nasiljem, dovedel do odkritega boja irskega naroda proti Angliji.

V treh do štirih mesecih odločitev na zapadni fronti. Avstralski ministrski predsednik Hughes je izjavil v trgovski in obrtniški zbornici v Londonu, da pade odločitev svetovne vojne v treh do štirih mesecih na zapadni fronti.

O miru. Lloyd George je imel na dnevu, ki je bil dan na čast kanadskim časnikarjem, govor, v katerem je izjavil, da se udeležujejo državni dominijoni vojnega sveta kot enakopravni člani ter da bodo skupaj z angleškimi državni določili panoge, pod katerimi so pripravljeni skleniti mir. Mir, ki se bo sklenil, ne sme biti neodkritosrčen, marveč mora biti resničen mir. Če se spuščamo na manj, je izjavil ministrski predsednik, bo mir goljufija za človeštvo.

Niti pedi nemške zemlje. »Voss. Zeitung« poroča iz Berna: Lloyd George je pri inšpiciranju ameriških čet v ameriškem taborišču izpregovoril tudi ta-le pomembni stavek: Mi ne zahtevamo niti kvadratnega metra zemlje od Nemčije in je nočemo oropati posesti, ki jo ima po vsej pravici.

Velike zahteve Japonske na vzhodu. »Zürcher Morgenzeitung« poroča iz dobro podučene diplomatične strani v Haagu, da je vzrok, zakaj Wilson ni privolil v nastop entente v Rusiji kljub prizadevanju Clemenceaua njegov razgovor z japonskim veleposlanikom v Washingtonu, ki mu je sporočil v polnem obsegu pogoje Japonske za ta nastop. Tudi Lansing se je ustrašil velikih zahtev Japonske na vzhodu.

Dežela, ki ne pozna draginje in lakote. Dočim se evropske gospodinjice trudijo, kako naj nabavijo vsakdanji kruh, mleko, meso in maslo, živi Japonska brez skrbi za take živčne nakaznice. Masla skoro ne poznajo, kruh se le redkokdaj vidi v japonski hiši, mleka Japonci sploh ne pijejo, ker se jim stoji, meso je velika in draga redkost in ne igra skoro nobene vloge v japonski kuhinji. Na japonskem trgu se dobivajo druge reči, zlasti mnogo rib, pečenih in kuhanih. Japonci jedo mnogo jaje in sočivja, iz katerega prirejajo najrazličnejše jedi.

NADOMESTILO MILA.

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoje z 10 kg K 23.—

Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 50 kg. **Belo mineralno milo** za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14.— **Nadomestek za toaletno milo** v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18.— **Toaletno milo** s finim vonjem, roza barve, 1 zavoje 24 vel. kosov K 18.— **Razpošilja** po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste.

Izvozno podjetje M. JÜNKER v Zagrebu št. 6. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Uživajo tudi številne morske rastline. Iz raznih vrst graha si kuhajo juho in napravljajo pastete. Največ graha pojedjo kmetje, ker je riž predrag. Pijejo jako mnogo čaja in vina iz riža. Na ta način živi 60 milijonov ljudi brez komada kruha, brez čaše mleka in brez mesa, a tudi brez kart za sladkor, moko in krompir.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Strokovni organizaciji

moraš pristopiti in biti njen najboljši član. Pridobi pa tudi tovariše in tovarišice zanje!

Vsaka žena

naj bere moje velezanimivo navodilo o

moderni negi prs.

Preizkušen svet, če uvenejo ali niso dovolj polne!

Pišite zaupljivo na naslov:

Ida Krause, Pressburg (Ogrsko), Schanzstrasse 2. Abt. 97

Ne stane nič!

SRBEČICA GARJE LIŠAJ HRASTE

Najzaneslivejšo sredstvo proti temu je

PARATOL domače mazilo.

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5.— dvojni lonček 9 K.

PARATOL-PRAŠEK škatlja 3.— K. varuje občutljivo kožo

Qboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri

PARATOL DELAVNICE lekarnara Ulmer, Budapešta VII-13., Rózsá-utca 21.

Spomni se podpornega sklada!

Miši, podgane, stenice ščurki!

Izdolovanje in razpošiljanje izkušenih radikalno učinkujočih uničevalnih pomočkov, za katere dobivamo vsak dan zahvalna pisma! — Proti podganam in mišim 5 K, proti ščurkom in rusom 450 K, tinktura proti stenicam 2.— K. Prašek proti moljem K 2.— prašek proti mrčesom K 150 in 3.—, razprševalec zanj 120 K, tinktura proti človeškim ušem 150 K, prašek proti kurjím ušem K 2.—, mazilo proti ušem za živino 2.— K, prašek proti oblačilnim in perilnim ušem 2 K, tinktura proti vsakim bolham 1 K, 20. tinktura proti sadnemu in zelenjavnemu mrčesju (škodljivcem rastlin) 3 K, tinktura proti pasjim ušem K 150. Pošilja po povzetju.

Zavod za uničevanje mrčesja M. JÜNKER, Zagreb 6 Petrinjska ul. 3 (Hrvaško).

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna

v Ljubljani

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210—1/211	2—3	Turjaški trg št. 4. Frančiškanska ul. 2.
Dr. Franc Minar kirurg in spl. zdr.	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kralgher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zgledati v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglednico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznico. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin.

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

in stroje za pletenje

(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt

Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe za-

stonj in franko.